

Toekomst centraal tijdens workshopdag

Digitale revolutie dwingt programmaraden tot bezinning

De tweede Workshopdag Kabelraden.nl is wederom een succes geworden. Bijna 100 gemotiveerde leden van programmaraden uit het hele land wisselden zaterdag 9 oktober actief ideeën uit in de informatieve workshops, en 's middags tijdens de forumdiscussie over de toekomst van de programmaraden. Over een ding waren de leden unaniem: als onbeperkte keuze op de kabel in Nederland een feit is, zijn de programmaraden overbodig. Maar zover is het nog lang niet.

"Hoe gaan we de toekomst in?" was de centrale vraag van de dag. Volgens directeur Marieke van Tuin en dagvoorzitter Joost Kadijk is de verregaande ontwikkeling van de digitale techniek een belangrijke ingrediënt voor bezinning. "Programmaraden moeten zich naast hun dagelijkse praktijk meer bezig houden met beleid en hun positie in de toekomst. De ene programmaraad heeft daarvoor meer belangstelling (en tijd) dan de andere". In de middag deed voorzitter Marco Swart daar een schepje boven op: "We moeten innovatief zijn en een visie ontwikkelen op onze bijzondere rol tussen het geweld van deals tussen kabelexploitanten en zendgemachtigden."

Aanbod verschaalt

Over wat achter de schermen bij kabelexploitant en zender speelt, zijn Ad Ossendrijver (Arrow), Jan Mensinga (Essent) en discussie-

leider Monique van Wijngaarden (the Front Door) kort: "Wie betaalt bepaalt. En het is de vraag of je daar iets aan moet willen doen." Het advies aan programmaraden: kijk naar kleine en ideële zenders en niet naar wat populair is. Want groten als RTL 4 en SBS 6 hebben met hun aantrekkelijke formats wel vanzelfsprekend een onderhandelingspositie bij de kabelexploitant. Het effect van John de Mol's nieuwe zender via Nickelodon op andere partijen die uit dezelfde reclamevijver visen, is volgens hen absoluut onvoorspelbaar. Ontstaat er een andere groep? Of een andere manier van distribueren? "Hoe dan ook zal het aanbod verschromen".

Trend

In Nederland wordt gemiddeld 183 minuten per dag televisie gekeken. Trend is dat mensen meer media tegelijk consumeren. Een scholier komt thuis, zet de radio aan, luistert muziek, zet vervolgens de tv aan, kijkt of zapt even en gaat dan achter zijn PC internetten. Het gevolg is dat er minder aandacht is voor een medium en de reclameboodschappen. Rogier Leliveld, Strategy Director bij mediabureau Medialab adviseert de adverteerders en zenders over de weg naar de consument.

Verder op pagina 2

Toekomst centraal tijdens workshopdag

kabelexploitant. In de workshop over auteursrechten was de zaak 'Arte' een dankbaar voorbeeld: de zender wilde niet alle auteursrechten betalen en de kabelexploitant weigert ook. "Probleem is dat kabelexploitant UPC alles wil doorgeven en niet wil betalen", aldus workshopleider Gerie Meier van BUMA. Een oplossing is het adviseren van extremen in het basispakket. Want: "De commerciële worden toch wel uitgezonden." Alleen, hoe leg je dat uit naar de achterban?

In de workshop over inspraak wordt duidelijk dat een programmaraad flink kan zwakken en woedende reacties kan oproepen bij het regelmatig doorvoeren van wijzigingen na reacties van groepen uit de bevolking. Programmaraaden kunnen geschillen met de kabelexploitant aanhangig maken bij het Commissariaat voor de Media. Het Commissariaat krijgt ongeveer zes keer per jaar te maken met lokale complexe zaken waarbij grote belangen spelen en die vaak uitmonden in een langdurige rechtsgang met een negatieve uitkomst voor de programmaraad. Volgens Hans Ottenhoff van het Commissariaat voor de Media is de mediawet een ingewikkeld politiek verhaal: "Het is nu nog een zaak van het ministerie van OCW, maar het gaat in de kern om economie en om macht en dient veel grotere belangen".

Michel Ouwens en Mark Out van Double O radio benadrukken in de workshop over het maken van een radioadvies dat er honderden miljoenen in dit wereldje omgaan en dat de belangen van radiostations groot zijn. Het bedrijfseconomische motief kan volgens hen wel degelijk een overweging zijn bij een advies over twee gelijkwaardige stations. Ze pleiten bij een radioadvies juist ook naar de kleinere zenders te kijken en de afhankelijkheid van de kabel mee te wegen: "60% luistert via de kabel, de ether is niet heilig".

Schaarste voorbij?

Het middagprogramma stond in het teken van de digitale revolutie: DAB Radio (Digital Audital Broadcasting), onbeperkt digitaal televisie kijken via schotel en satelliet, digitale televisie via de kabel, Digitenne, radio en televisie via internet, First Mile tv.

Forumleden Robert Rutten (UPC Digital), Kees Färber (Canal Digital) en Hans Bakhuizen (Publieke Omroep) presenteerden uitgebreid de mogelijkheden van hun producten. Onder leiding van dagvoorzitter Joost Kadijk discussieerde de zaal over de gevolgen hiervan voor de pluriformiteit en de keuzevrijheid van de kijker.

Op korte termijn spelen met name bereik en prijs een rol. Op langere termijn zal het verschil in prijs en vooral in samenstelling van de pakketten liggen. Naar verwachting zal over twee jaar iedereen in Nederland digitaal televisie kunnen kijken via de kabel en kan iedereen in Nederland digitaal radio luisteren. Het is de vraag of zo de schaarste in het huidige aanbod voorbij is. Het is ook onzeker hoe lokale en regionale omroepen een plek krijgen in het geheel. Dit hangt onder meer van de financiële middelen van de omroep af en die zijn niet altijd even groot.

Toekomst programmaraaden

Programmaraaden hebben volgens de deelnemers geen recht meer van bestaan als er volledige keuzevrijheid voor de consument is. De vraag is alleen wanneer dit het geval is. Voorzitter van Kabelraden.nl Marco Swart waarschuwt voor dominante aanbieders met standaardpakketten. "Wie bepaalt wat je ziet en wat je niet ziet? Wie bepaakt het aanbod op kleine schaal; geografisch, cultureel, voor kleine en arme doelgroepen?" Swart ziet hier een duidelijke rol voor de programmaraaden. "Schaarste is een relatief begrip. We kunnen ons nu niet voorstellen dat er bij 40 kanalen nog een probleem is." Hij waarschuwt een monopolie voor te zijn: "Er komen aanbieders van pakketten, koppelverkoop en daarmee gevaar van machtsmisbruik. Aanbieders zullen slim inspelen op het netwerkeffect bij de consument: het is vervelend als anderen er over praten en jij kan er niet bij."

De zaal ziet de toekomst niet zo somber in: er zullen altijd weer nieuwe aanbieders komen. Opvallend is de eensgezindheid over wat de belangrijkste taak moet zijn en blijven: aanbod voor elk wat wils. Dus niet bemoeien met infrastructuur, prijzen en machtsposities. Verdeeldheid is er over het mogelijk opheffen van de programmaraaden en de inhoudelijke bemoeienis met radio en tv pakketten. Tweederde van de zaal denkt dat programmaraaden binnen een paar jaar overbodig zullen zijn. De resultaten van de discussie zijn input voor de werkgroep 'Toekomst Programmaraaden'. Zij is opgericht na de kabelbrief dit voorjaar van de minister van Economische zaken en de staatssecretaris van Cultuur aan de Tweede Kamer over de omroep via de kabel. De werkgroep adviseert Kabelraden.nl bij de verdere standpuntbepaling en overleg met het ministerie.

CR

Onnodige radiokrapte

op de kabel

Gebrek aan ruimte voor frequenties op de kabel is sinds het ontstaan van kabelnetten aan de orde van de dag. Kabelaars gaan daar elk verschillend mee om, maar de hoeveelheid beschikbare radioplekken heeft impact op het advies van programmaraden. Met name voor het radio-aanbod speelt de discussie sinds de herverdeling van radiofrequenties in 2003 een nieuwe rol. Terwijl kabelaars als Multikabel, UPC, CAIW en Essent meestal 40 radiostations een plek geven valt op dat Casema slechts 32 radiostations doorgeeft voor haar 1,34 miljoen abonnees. Ook Nutsbedrijven Maastricht bijvoorbeeld beperkt haar aanbod op 26 radioplekken.

De Haagse Programmaraad (HPR) vraagt in zijn jaarlijkse advies aandacht voor deze kwestie omdat hij van mening is dat beperking in het aantal frequenties ook een beperking inhoudt van zijn adviesbevoegdheden. De HPR verzocht Casema met klem het aantal radiokanalen uit te breiden naar 40 stereokanalen. Volgens de HPR zou dit technisch mogelijk moeten zijn. Casema-woordvoerder Gradus Vos zegt in een reactie dat Casema een en ander in onderzoek heeft, maar dat tot nu toe intern gesteld is dat het technisch niet mogelijk zou zijn.

In reactie op vragen van Kabelraden.nl reageert Robert Jan van der Hoeven van het technisch facilitaire bedrijf Broadcast Partners. 'Aangenomen dat Casema state-of-the-art techniek gebruikt voor haar netwerken, dan kan zij meer dan 32 radiokanalen huisvesten (waarvan Casema veelal zo'n 7 radiostations in mono uitzendt, red.). Maar het zou kunnen dat de Casema infrastructuur op dit punt wat verouderd is. Dat is natuurlijk op te lossen. Mogelijk ziet Casema op tegen het (éénmalig) wijzigen van het frequentieraster of,

indien nodig het op modern niveau brengen van de netwerken, maar in beginsel zou je op een kabelnet (in het frequentiegebied 87,6 MHz t/m 107,9 MHz) zo'n 65 radiokanalen kunnen doorgeven. Met 40 à 45 radiostations heb je een praktisch goed te hanteren en robuust maximum. Veel kabelaars bieden zo'n aantal reeds sinds jaar en dag aan.' De technisch facilitator denkt dat kabelaars wellicht wat minder belang aan radio hechten dan aan televisie en internet. 'Het heet in de volksmond ook nog altijd kabeltelevisie.'

Het is één keer voorgekomen dat een radiostation zelf bij geclaimde schaarste op de kabel bij toezichthouder OPTA wist af te dwingen dat er een extra radiokanaal moest worden toegevoegd. Dat was in 2000 op het toenmalige UPC-net Eindhoven waar toen 33 radiostations op werd doorgegeven. Op basis van de telecom-wet werden het toen geclaimde 'capaciteitsgebrek' door OPTA terzijde geschoven en UPC gedwongen het radioaanbod uit te breiden. Uit onderzoek van

OPTA bleek dat UPC zelf een aantal kanalen (onterecht) onbenut liet en zich discriminatoir en onredelijk heeft gedragen. Ondanks deze jurisprudentie hebben andere radiostations nooit een OPTA-zaak aangespannen tegen de beperkte capaciteit. Programmaraden kunnen een dergelijke zaak niet aanspannen. Bij Casema heeft zich de afgelopen jaren bij de koppeling van kabelnetten in bijv. het Gooi overigens het wonderlijke geval voorgedaan dat het aantal radiostations is gedaald, terwijl de tarieven zelfs blijven stijgen.

DdJ

Swart op wit

Kristal

December. Sinterklaas, Kerstmis, Oud en Nieuw. Nieuwe kalenders, nieuwe agenda's. Bij uitstek de tijd om het afgelopen jaar nog eens te overzien en naar het komend jaar vooruit te blikken. Wat er gebeurd is laat zich met een beetje inspanning nog wel op de rij zetten. Dus kom je overal jaaroverzichten tegen. Vaak een lukrake opsomming van smakelijke feitjes, strooigoed voor de lezers. Nu is een beredeneerde opsomming van alle gebeurtenissen ook meer iets voor een jaarverslag, maar bij alle jaaroverzichten hoor ik onwillekeurig toch de voice over van een imaginaire onderwijzer: "En wat hebben wij hiervan geleerd?"

Voor programmaraden is 2004 een paradoxaal jaar. Honderden vrijwilligers zijn gedreven aan het werk om ervoor te zorgen dat er een pluriform aanbod op de kabel is. Hoewel ons vuistdikke handboek bepaald geen strooigoed is, hebben veel programmaradsleden het enthousiast ontvangen. Dat wijst op een duidelijke inzet om niet alleen goed werk te doen, maar dat werk ook goed te doen. We zien die inzet ook terug bij alle andere activiteiten van Kabelraden.nl. Wanneer de middelen voorhanden zijn om de kwaliteit te verbeteren, worden die gretig benut. Verwacht mag worden dat beter werk ook het bestaanrecht van programmaraden versterkt, zodat er hier een spiraal omhoog ontstaat.

Helaas is er tegelijkertijd ook een tegengestelde beweging. Aan de toch al niet erg uitgebreide bescherming van consumenten wordt op verschillende plaatsen geknaagd en gezaagd. Sommige programmaraden wordt het fatsoenlijk werken bijna onmogelijk gemaakt doordat er zelfs de meest minimale faciliteiten ontbreken. Sommige kabelbedrijven maken er een sport van om met listige constructies de adviesbevoegdheid van programmaraden uit te hollen. En op de achtergrond klinkt de toekomstmuziek dat we over een paar jaar allemaal zelf ons eigen zenderpakket kunnen samenstellen en programmaraden overbodig worden. Ook deze geluiden kunnen elkaar versterken, en leveren dan een neergaande spiraal op, ook wel bekend als vicieuze cirkel.

De kans is vrij klein dat deze twee ontwikkelingen elkaar precies zullen opheffen en er per saldo dus niets verandert. Maar het is ook niet mogelijk om nu al met zekerheid te zeggen welke spiraal het sterkst zal blijken. Dat is te meer zo, omdat het hier niet om natuurverschijnselen gaat die zich buiten ons om voltrekken. Zowel bij het bevorderen van de opgaande spiraal als het breken van de neergaande hebben we zelf een rol te spelen. Daarom is het nu zaak naast het dagelijks werk ook over de toekomst te denken.

Hoe komend jaar eruit gaat zien laat zich niet zo gemakkelijk in een overzicht vangen, om maar te zwijgen over toekomstbeelden voor de langere termijn. Wim Kan zei het al: voorspellen is moeilijk, vooral als het de toekomst betreft. Gelukkig zoeken verstandige mensen niet hun heil bij waarzeggers die doen alsof er maar één mogelijke toekomst is die zij toevallig kennen. Het is heel goed mogelijk een aantal uiteenlopende voorstellingen van de toekomst te maken, in jargon: scenario's. Door na te denken over de beste manier om daarmee om te gaan komen er vanzelf acties naar voren die in alle gevallen wel of niet aan te bevelen zijn. En van de overige acties wordt duidelijk in welke gevallen zij zinvol zijn. Zo kunnen we de toekomst in: zonder kristallen bol, maar met kristalhelder beleid.

Marco Swart, Voorzitter Kabelraden.nl

Paul Rinkel Willem Herrebrugh

De programmaraden voor Flevoland (exclusief Noord-Oost Polder) en Hendrik-Ido-Ambacht zijn relatief nieuwe programmaraden. Over de oprichting van deze programmaraden hebben wij al eerder bericht in de Kabelraad. Maar hoe gaat het met ze, nu ze een tijdje bezig zijn?

De programmaraad voor Hendrik-Ido-Ambacht bestaat bijna één jaar. Voorzitter Paul Rinkel legt uit.

'We komen vijf keer per jaar bijeen. Er gaat veel tijd zitten in de publiciteit en de communicatie over waar we mee bezig zijn. We hebben nog geen advies opgesteld, maar zijn zoekende hoe we dat procedureel het best kunnen inrichten. In de tweede helft van 2005 verwachten we eerste adviezen te kunnen geven om zo te kunnen weergeven wat de wensen van de bevolking zijn. Hendrik-Ido-Ambacht is relatief laat met het inrichten van

Flevoland & Hendrik-Ido-Ambacht: nieuw en minder nieuw!

een programmaraad gekomen. CAI Hendrik-Ido-Ambacht (de gemeente wordt niet bediend door een grote kabelaar en het kabelnet is altijd zelfstandig gebleven, red.) heeft ook aangegeven voor het restpakket het advies van ons zwaar te zullen meewegen. Het abonnement bij CAI Hendrik-Ido-Ambacht is zo'n 8, 9 euro per maand en kan zo prima concurreren met andere aanbieders. Het bestaansrecht van de kabel is hier anders dan elders.' Paul Rinkel bevestigt overigens dat het niet-commerciële karakter van een lokale 'CAI' bijdraagt aan een meer constructieve wijze van werken voor de programmaraad.

'We werken met negen leden. Soms moeten we opletten niet te verzanden in niet-relevante discussies. De kabelabonnees blijken tevreden over het huidige aanbod, het is nu niet zo dat we veel klachten hebben gekregen over het aanbod. Wat voor ons heel belangrijk is, is het ontmoeten van andere programmaraden en de symposia (door Kabelraden.nl georganiseerd, red.), opdat we niet per se het wiel hoeven uit te vinden. We krijgen 6000 euro aan budget per jaar, waarvan de helft van de gemeente en de andere helft van de kabelexploitant. We regelen alles zelf. Ook vergaderin-

gen worden niet op het gemeentehuis, maar in vergaderzalen in buurtcentra georganiseerd. Dat werkt goed.' CAI Hendrik-Ido-Ambacht telt 7159 abonnees.

Willem Herrebrugh van de programmaraad Flevoland legt uit over zijn programmaraad. 'De kabel is in Flevoland enige jaren geleden in handen gekomen van UPC. De afgelopen jaren zijn er hoog oplopende conflicten geweest. Dat komt door de vrij jonge historie van Flevoland met haar jonge gemeenten. Het niet instellen van programmaraden is een omissie uit het verleden geweest. Daar kwamen de gemeenten Lelystad, Almere, Dronten en Zeewolde vrij laat achter. In de tussentijd heeft Almere samen met UPC een akkoord gesloten over het abonnementstarief waar ook zenderafspraken zijn gemaakt, niet beseffende dat dit conflicterend kan zijn met de programmaraad-taakstelling. (de gemeente Almere sloot een akkoord voor de toevoeging van zenders en de garantie dat deze tot eind 2005 te zien zijn, opdat UPC het maandtarief 'pas' per 1 januari naar 15,20 euro per maand zal verhogen, red.). 'Het dossier bevat een opeens stapeling van misverstanden en onjuiste aannames. Uiteindelijk is UPC geen nuts-

bedrijf, maar een commerciële onderneming. Ik heb de weddenschap gesloten dat over vier jaar programmaraden door concurrentie overbodig zijn geworden. We moeten alles zelf organiseren. Veel tijd zijn we kwijt met de communicatie met kabelabonnees die nog steeds denken dat de kabel een nutsvoorziening is. Deze mensen blijken vaak onwetend over het fenomeen programmaraad en de werkwijze. Van de gemeente Lelystad krijgen we faciliteiten, maar we hebben geen ambtelijke ondersteuning. De gemeente Almere wilde dat we gezien de verspreiding eens aldaar vergaderen, maar vroeg voor vergaderen in het Almeerse raadhuis geld, waaruit de houding van Almere spreekt.'

Eerste advies

'We hebben ons eerste radio-advies al opgesteld. Dat bestaat uit een uniform advies voor heel UPC-Flevoland (nu is het aanbod gedifferentieerd in de provincie, red.). We hebben op basis van evenwichtigheid zes criteria neergelegd waarbinnen telkens minimaal één zender geadviseerd wordt, opdat daarnaast ook ruimte is voor nieuwe zenders. Het advies is op basis van verzamelde informatie, presentaties en de criteria tot stand gekomen.' Begin 2005 zal de programmaraad Flevoland het eerste advies televisie opstellen. De voorzitter gaat er van uit dat UPC de adviezen zal implementeren. Willem Herrebrugh is overigens een oud-Tweede Kamerlid voor de PvdA. DdJ

Verhouding gemeenten en programmaraden: **wisselend!**

De verhouding tussen gemeenten en programmaraden blijkt nogal eens te wisselen. Waar de een gemeente middelen ter beschikking stelt om een eigen secretariaat en kantoor te houden (Amsterdam), zijn er ook programmaraden die al het werk zelf moeten doen. Kabelraad heeft twee situaties uitgezocht.

De programmaraad Leiden e.o. heeft een goede relatie met de gemeente Katwijk. Een ambtenaar van de gemeente Katwijk draagt zorg voor het secretariaat en de voorbereidingen. Woordvoerder Hein van Woerden zegt namens de gemeente Leiden dat deze de zaken vooral aan de ambtelijk secretaris en de programmaraad overlaat. De grootste zorg van de gemeente is het invullen van vacatures. Volgens Van Woerden verschilt die invulling per gemeente. Leiden kijkt bij vacatures hoe de samenstelling is en hoe de representativiteit gewaarborgd kan blijven voor het gebied. F. van Vugt, de ambtelijk secretaris van de programmaraad zegt dat de financiering van de programmaraad en zijn inzet in een verordening is vastgelegd opdat ook committent wordt aangetoond voor de programmaraad. Van Vugt zegt dat de gemeente zich niet inhoudelijk mengt in de discussies van de programmaraad. Wel worden de adviezen en de jaarrekening ter kennisgeving aan de gemeenteraden verstuurd en is overleg bij het ontstaan van vacatures. En de programmaraad wil wel graag betrokken worden bij de benoemingen.

De voorzitter van de programmaraad Leiden (Peter Mulder) is uiterst positief over het secretariaat en de ambtelijk secretaris. 'De voorziening en een aantal heel praktische zaken zijn uitermate nuttig voor onze vergaderingen. De gemeente houdt zich neutraal in de vergaderingen die we in het gemeentehuis van Katwijk kunnen houden', aldus Peter Mulder.

Benoemingsprobleem

Programmaraden worden door gemeenteraden benoemd. Een probleem bij grotere programmaraden is dat individuele gemeenten de benoemingen doen. Elke gemeente kan daardoor echter slechts weinig leden benoemen. Dan blijkt dat een gemeente er soms de voorkeur aan geeft een binnen de gemeente aansprekend iemand af te vaardigen (veelal een iets oudere man) die kennis heeft van de gemeente. Soms nog gecombineerd met media/bestuurservaring. Het is lastig om dan tegelijkertijd rekening te moeten houden met de representativiteit, zodat er dus veelal een tekort aan jonge mensen en/of vrouwen in programmaraden is. Gemeenten blijken desgevraagd hiervan op de hoogte, maar geven niet altijd prioriteit aan de representativiteit, zeker als er weinig animo bestaat voor een programmaraadsfunctie.

'consumentenraad' naast de programmaraad. Vink merkt op dat met de invoering van de mediawet de bevoegdheden van de programmaraad nu minder zijn dan in de begintijd.

De wisselende situaties bij programmaraden brengt met zich mee dat de professionaliteit van programmaraden eveneens wisselend kan zijn. De (politiek) weinig opportune (plicht tot) financiering vanuit de landelijke overheid zou hier wellicht verandering in kunnen brengen.

Essent: samen met VNG-subafdelingen

De programmaraden in het Essent Kabelcom-gebied worden op een heel andere wijze benoemd. Hiertoe heeft Essent Kabelcom - die zorg draagt voor het secretariaat van de programmaraden - in overleg met de betrokken gemeenten afspraken gemaakt met de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten). De procedure is zo opgesteld dat het programmaraadsecretariaat elke vier jaar advertenties ter werving plaatst. De provinciale subafdelingen van de VNG, waarin een aantal burgemeesters zetelt, doet de selectie. Volgens het programmaraadsecretariaat wordt daarbij voor het desbetreffende gebied rekening gehouden met de demografie, en in het gebied geworven. Aangezien niet elke gemeente vertegenwoordigd kan zijn, wordt niet gericht per gemeente gezocht. De uiteindelijke benoeming vindt plaats in de gemeenteraden van de regio's. Deze procedure neemt uiteindelijk ongeveer één jaar tijd in beslag. Bij tussentijdse vacatures wordt een soortgelijke procedure gevolgd, maar dan kan de voorgeselecteerde kandidaat alvast meedraaien in de programmaraad. Er is slechts heel af en toe een gemeente waar leden van de gemeenteraad moeite hebben met de benoemingswijze (veelal omdat er geen afvaardiging is uit die gemeente), aldus Essent Kabelcom, maar dat is na verdere uitleg meestal verholpen. De reikwijdte van de programmaraad kan nogal wisselend zijn bij Essent Kabelcom. Volgens de kabelraad komt dit door de historische groei van het netwerk. Zo is er één programmaraad voor bijna twee provincies (Groningen/-Drenthe) en zijn er ook programmaraden voor veel kleinere gebieden in Noord-Brabant. De procedure is tot stand gekomen bij de komst van de wettelijke grondslag voor programmaraden, toen de voorlopers van Essent Kabelcom deels al programmaraden hadden. De benoemingswijze van de Essent Kabelcom-programmaraden is daarmee vergeleken met de andere programmaraden duidelijk anders.

DdJ

NIEUWSBERICHTEN

Colorful Radio (& en het einde van?)

Update (17 december)

De publieke 'nevenzender' Colorful Radio heeft op 14 november jl. haar uitzendingen gestaakt. Reden van het einde van de uitzendingen zijn de uitspraken van de rechter, alsmede de uitspraak van het Commissariaat voor de Media. Laatstgenoemde bepaalde dat er geen rechtvaardiging bestaat voor de nevenstatus van Colorful Radio ten opzichte van de hoofdtaakzenders van de publieke omroep, Radio 1, 2, 3FM, 4 en 747AM. De zaak is aangespannen door de NVCR, de Nederlandse Vereniging van Commerciële Radio waarin de landelijke commerciële stations zijn verenigd. Deze betichten de publieke zenders van oneerlijke concurrentie en zijn van mening dat specifieke uitzendingen voor multiculturele groepen op de reguliere zenders thuishoren. Na het stopzetten van de uitzendingen kondigde de NOS aan in 'spoedappèl' te gaan. Eerder trok de NOS een hernieuwde aanvraag tot nevenactiviteit van Colorful Radio bij het Commissariaat voor de Media terug. Volgens NOS-woordvoerder André Matthijssse wordt ervan uitgegaan dat het 'project' Colorful Radio voort zal kunnen gaan, de wijze waarop is nog onduidelijk.

Ondertussen blijken programmaraden en kabelraads leden te zijn met de vervanging van Colorful Radio. Veelgenoemde alternatieven blijken FunX en Juize FM te zijn. FunX verkrijgt daarbij steeds meer kabeldekking. De zender is als (toegestane) nevenactiviteit van de vier lokale publieke omroepen in de vier grote Randstadsteden met een mix van informatie en muziek voor stadsjongeren actief sinds 2002. Juize FM is het dit jaar nieuw opgestarte urban-radiostation als 'zusje' van Radio 538.

DdJ

FunX neemt landelijke kabeldekking en astra-frequentie over van Colorful

De Publieke Omroep heeft voor een symbolisch bedrag van 1 euro de kabelfrequenties en het ASTRA-kanaal van urbanzender Colorful Radio overgedragen aan de lokale zender FunX. Vanaf vrijdag 17 december is het radioprogramma van FunX op kabelfrequenties in diverse plaatsen te beluisteren en eveneens via satelliet, aldus directeur W. Stegeman van FunX.

De Publieke Omroep kocht de kabelfrequenties van Colorful radio enige tijd geleden van ondernemer Erik de Vlieger. Welk bedrag daarmee was gemoeid, is niet bekendgemaakt.

Ruurd Bierman, lid van de Raad van Bestuur van de NOS schrijft aan de programmaraden en kabelmaatschappijen dat 'het profiel van het eveneens publieke FunX vergelijkbaar' is met het ter ziele gegane Colorful Radio en vindt FunX 'door z'n grootstedelijk karakter voldoende waarde, om ook buiten de directe verzorgingsgebieden onderscheidend en aantrekkelijk te zijn'. Colorful Radio was te beluisteren in circa 5 miljoen huishoudens. FunX is in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht met telkens eigen edities te horen op FM-ether en kabel.

Voor het laatste nieuws over Colorful radio en FunX. check www.kabelraden.nl

Essent & Casema ook met kosteloze digitale kabeltelevisie

Casema, Multikabel en Essent Kabelcom hebben aangekondigd hun digitale kabelpakketten om te vormen. De prijs van het analoge standaardpakket wordt daarbij (als geüniformeerde prijs) verhoogd naar 14,95 euro per maand (zowel Essent Kabelcom als Casema; Multikabel 14,85 euro per maand). Voor dit tarief leveren deze kabelraads voortaan - naast het analoge aanbod - ook kosteloos een basispakket aan digitale radio en televisiezenders. Essent Kabelcom's TV Home omvat 45 tv- en 30 radiostations. Daarbovenop zal TV Home 47 themazenders en 40 non stop audiokanalen leveren voor 7,95 euro per maand extra. Casema kent een kosteloos digitaal basisaanbod van circa 40 tv-zenders en 26 radiostations. Daarboven is voor 7,50 euro per maand een 'pluspakket' beschikbaar met zo'n 20 themazenders en non-stop audio. Zowel TV Home als Casema bieden daarboven nog optiezenders, waarbij de verwachting is dat in de loop van 2005 als gevolg van de aankoop van Canal+ door UPC/JGC ook het 'premium' aanbod van live voetbal en films beschikbaar komt.

Voor het aanbod dienen de abonnees overigens wel zelf hun digitale kabelontvangers te kopen; Casema kondigde aan deze te subsidiëren. UPC blijft met deze koerswijzigingen als enige grote kabelraads vasthouden aan het model dat digitale kabeltelevisie een los product is waarvoor de ontvanger (verplicht) gehuurd moet worden bij de kabelraads. Ondanks de soortgelijke prijzen en dezelfde wijze van digitaal aanbieden ontkennen kabelraads als Essent Kabelcom en Casema dat met elkaar afspraken zijn gemaakt, al noemt Casema-woordvoerder Gradus Vos de gelijkheid 'gezien de marktontwikkelingen voor de hand liggend'. Essent Kabelcom-woordvoerder Jan Bakker wijst erop dat er nu meer (analoge) televisiezenders zijn die per 2005 een financiële vergoeding ontvangen voor doorgifte, als verklaring voor de tariefstijging.

DdJ

Regionale commerciële zenders factor van belang

Nederland kent naast alle commerciële en publieke landelijke radiostations én de must-carry regionale publieke zenders, een flink aantal regionale commerciële regionale radiostations. Namen als City FM, Rebecca FM, Magic FM, WET Radio, Hofstad Radio, Wild FM, Freez FM, Waterstad FM, Hot Radio, Radio 8FM, Radio Limburg, Royaal FM, Radio Continu en Maximaal FM zijn wellicht niet overal even bekend. Twee radiostations lichten toe hoe zij programmeraden zien.

Nico Silverius, eigenaar en directeur van Waterstad FM (te Friesland) heeft te maken met drie kabels en minstens evenzoveel programmeraden (UPC, Essent Kabelcom en Kabel Noord Dokkum). 'We profileren ons als geënt op Friesland en de noordelijke provincies (Friesland, Overijssel, Drenthe en Groningen, red.). Waterstad FM is familie georiënteerd: heel breed dus met muziek van de zestiger jaren tot nu, een beetje zoals het oude Radio Noordzee was met spelletjes, verzoekjes, mail, regio-artiesten en elk uur live regionaal nieuws van een eigen nieuwsdienst. De kabel is belangrijk voor ons. We zijn als kabelzender begonnen. Uit onderzoek van Bureau Intomart blijkt dat gemiddeld 45 % van onze luisteraars via de kabel luistert. Kortom het van de kabel gaan betekent een verlies van circa 45% van de luisteraars. Het belang van kabel distributie wordt wel eens onderschat, maar is dus heel groot.'

Programmeraden

'De wijze waarop Essent Kabelcom voor de programmeraden een markt organiseert is een

uitkomst. Er is ook een programmaraad elders die slechts eens in de vijf jaar een presentatieavond heeft georganiseerd en de programmaraad Kabel Noord Dokkum kent geen inspraakmogelijkheid. De programmeraden bij UPC hebben pech. UPC is niet echt een gemakkelijk bedrijf. Ik mag niet mopperen, we worden keurig behandeld en krijgen keurige briefjes. Dat je als zender er wel wat voor moet doen lijkt me logisch.

Ik kan niet ontkennen dat een deel van de mensen in programmeraden soms slecht geïnformeerd is. Van de mensen met een echt uitgesproken mening vraag ik me wel eens af of ze echt alle stations beluisteren. De opmerking "Radio Noordzee (correcte naam Noordzee FM, red.) is voor Nederlandstalige muziek" is een klassiek voorbeeld. Als je de media volgt en het station beluistert ontdek je dat het een Sky Radio-variant is. Het is een voorbeeld van een onderwerp waar leden zich in hadden kunnen verdiepen, ook al geef ik toe dat er in de media veel verandert en dat de taak van programmeraden niet makkelijk is, want ze doen het nooit goed.

Eigenlijk vind ik dat als radiostations zo radicaal veranderen, ze opnieuw een aanvraag moeten doen. Zo is Country FM verkocht en heeft RTL daar RTL FM op geplaatst. Hetzelfde gebeurde met Radio Nationaal dat in Radio Veronica veranderde op de kabel. Als regionale kleine speler moet ik opboksen tegen landelijke organisaties als RTL Nederland die iemand apart hebben zitten voor distributie die veel makkelijker vanuit zijn positie populariteit kan vergaren en druk kan uitoefenen, wat overigens logisch is. Mijn algemene beeld is positief. Er is ruimte voor regionale initiatieven.

Ik ben dan ook voor behoud van programmeraden: het brengt een bepaalde vorm van pluriformiteit, dat anders zou uitpakken als het puur om geld zou gaan, ook al ben ik het niet altijd even eens met het oordeel van programmeraden. Ik merk dat er in de meeste regio's een positieve houding bestaat voor regiozenders.', aldus de directeur/eigenaar van Waterstad FM.

Wild FM

Wild FM, het nieuwe radiostation van Erik de Vlieger dat medio november startte in Noord-Holland, is gestart met een rondgang langs programmeraden. Koen van Tijn doet dit als directeur van de zender zelf.

'We zijn begonnen met een experimenteel format met het beste van R&B, hip-hop, Rock & Pop en uiteindelijk mag de luisteraar bepalen hoe het definitieve format wordt. We willen een nieuwe visie neerzetten middels een ander imago. Door programmeraden worden we tot nu redelijk goed behandeld. Ik denk dat de programmeraden wel gevoelig zijn voor het regionale argument en krijg niet het idee dat ze geen oog hebben voor beginnende stations, al snap ik dat programmeraden stations niet mogen voortrekken. De kabel zorgt voor circa de helft van onze luisteraars, je kan het bijna niet maken als radiostation om te moeten melden dat je thuis niet via de kabel te horen bent.'

'In mijn vorige werk had ik ook te maken met programmeraden. Ik baalde soms toen van programmeraden en had er een slecht beeld van. Nu ik zelf weer op presentaties ben geweest, valt dat beeld best mee. De meeste mensen zijn heel redelijk en hebben niet alleen oog voor extremistisch progressieve formats of eigen voorkeuren. Ik kan dan ook zeggen blij te zijn dat ze er zijn. Alleen programmaraaden kunnen er voor zorgen dat naast de grote commerciële deals er een wat meer pluriform aanbod is. Het is beter dan niets vergeleken met de tijd toen ze er niet waren.', aldus de directeur van het nieuwe radiostation dat inmiddels heeft aangegeven flink te willen groeien.

In de praktijk blijkt dat programmeraden in hun adviezen rekening houden met regionale radiostations. Hoe meer regionaal aanbod, hoe meer dat op de kabel terug te vinden is, mits hier afdoende frequenties voor beschikbaar zijn uiteraard. Ook regionale stations die zich op bepaalde groepen minderheden richten (zoals Amor FM, Ujala Radio, AWBC Radio Tamara e.d.) blijken daarbij bij programmeraden in de smaak te vallen. *DdJ*

Toekomst van programmeraden: stand van zaken

In de Kabelraad van september 2004 stond een artikelje over een discussiebijeenkomst in Utrecht over de toekomst van programmeraden. Natuurlijk is er na die bijeenkomst weer het nodige gebeurd. Wat is de huidige stand van zaken?

Op 9 oktober, tijdens de workshopbijeenkomst, zijn stellingen besproken die te maken hebben met de toekomst van de consumenteninvloed op het programmapakket. Naar aanleiding van die bespreking heeft de werkgroep een notitie opgesteld, die wij op 23 november j.l. besproken hebben met het ministerie. Binnenkort ontvangen alle programmeraden hierover meer informatie. De

bedoeling is om begin volgend jaar de discussie intensief op te pakken en om tijdens de conferentie 2005 (waarschijnlijk op 22 april 2005) een beeld te hebben van de meningen en standpunten van de programmeraden. Als u meer wilt weten over de discussie, of met ons van gedachten wilt wisselen over een aantal onderwerpen, neem dan vooral contact op met Kabelraden.nl!

Belangrijkste conclusies 9 oktober 2004

Volledige keuzevrijheid voor radio- en tv aanbod is een utopie: programmeraden blijven altijd nodig.

Een derde van de zaal is het eens met voorzitter Swart. De rest niet.

Reacties: "Ik geloof dat er snel veel keuzevrijheid komt en dan zijn de programmeraden overbodig".

"Bij schaarste, bijvoorbeeld gecreëerd door dominante aanbieders, zal altijd weer nieuw aanbod ontstaan. De markt blijft in beweging. Dominantie is tijdelijk".

"Wil je wel overal regelend in zijn? Nu richten we ons alleen op de kabel maar willen we ons werkelijk met digitaal/internet bemoeien?"

Programmeraden zijn "beschermers" van consumentenbelang en staan los van de infrastructuur.

Welgeteld twee mensen zijn het hier niet mee eens.

Opmerking: "straks zijn er 300 - 400 programma's en dat kan de programmaraad niet onderzoeken."

Discussie: moeten we een rol gaan eisen bij andere infrastructuren? Oftewel: zitten we voor de consument of omdat we zelf willen blijven zitten?

Het is echter niet ondenkbeeldig dat er 1, 2 of 3 dominante pakketten gaan ontstaan en het dus van belang is dat (één van) die pakketten pluriform is/zijn.

Programmeraden houden zich alleen bezig met de inhoud van het radio- en tv pakket.

Een derde van de zaal is het hier niet mee eens.

"Alleen als de consument het vraagt ook bezig zijn met andere diensten."

Programmeraden laten zich leiden door de wens van de consument: populair aanbod voor weinig geld.

Het merendeel van de aanwezigen is het hier mee oneens.

"Hier zijn de kijkcijfers al voor".

Programmeraden hebben maar één opdracht: zorgen voor een pluriform aanbod

Zaal vindt dat het verder gaat dan dat:

"Elitair"

"Minderheid mag niet meerderheid bepalen".

"Niche zenders adviseren: daar kijkt niemand naar".

"Wel populaire zenders opnemen, maar niet alles".

"Pluriformiteit is niet gelijk aan kwaliteit". Het eenduidige antwoord op de vraag: wat moet er in een advies? Is niet gevonden.

Programmeraden horen te adviseren over de hoogte van het tarief en het niveau van de dienstverlening.

De hele zaal is tegen.

Nog wel een stem voor het tweede deel van de stelling: je kan als programmaraad wel iets zeggen over het niveau van de dienstverlening.

Eén programmaraad voor Nederland is genoeg

Ongeveer 20% van de zaal is het eens met deze stelling.

"Is er dan ook maar een netwerk? Alleen als alle providers schakelen!"

"Liever regionaal en zelfs lokaal blijven organiseren: de behoeften kunnen lokaal sterk verschillen".

"Samengaan scheelt veel geld en werk. Want veel werk van de programmeraden is in heel Nederland hetzelfde".

Martin Teunissen

Per 1 januari 2005 vertrekken Bert Janssen en Martin Teunissen uit de Raad van Advies van Kabelraden.nl. Zij worden opgevolgd door Ronald Lavooi (regionale programmaraad Zuid-Oost Brabant) en Ellie Wijman (programmaraad Limburg). Kabelraden.nl legde Bert en Martin bij hun afscheid nog een aantal vragen voor.

Waarom heb je je aangemeld voor de Raad van Advies?

Martin: Ten eerste omdat ik het leuk vind om betrokken te zijn bij de start van organisaties. Toen ik in de UPR kwam was de UPR net opgericht. Ook Kabelraden.nl werd net opgericht. Ik vind het een uitdaging om iets nieuws mee vorm te geven. Ten tweede houd ik er van om als ik iets doe, het ook echt te doen, op verschillende niveaus mee te draaien, waardoor je een bredere blik krijgt.

Bert: Er was bij de Essent programmeraden bij oprichting wat achterdocht. Men was bang dat kabelraden.nl een overkoepelend orgaan zou worden. Dat is niet uitgekomen. Kabelraden.nl is echt een organisatie waar je wat aan hebt als programmeraden. Ik ben daarnaast altijd erg geïnteresseerd geweest in media en de wetgeving daarom heen. Vanaf de jaren 80 ben ik bezig geweest met de oprichtingen van verschillende Cai'en.

En, zijn de verwachtingen uitgekomen?

Martin: Voor een deel. De medewerkers en het bestuur van Kabelraden.nl hebben het erg goed gedaan. Daarmee heeft de Raad van Advies het makkelijk. Dat is natuurlijk fantastisch, maar zelf vroeg ik me wel af wat de toegevoegde waarde was.

zou goed zijn als programmeraden over het hele pakket kunnen adviseren of in ieder geval bijvoorbeeld over 30 zenders.

Kan je iets zeggen over de ontwikkeling van Kabelraden.nl in de anderhalf jaar van zijn bestaan?

Martin: Ik ben zeer lovend over het werk van Kabelraden.nl. We mogen best trots zijn. Vrijwel alle programmeraden kennen ons. Bijna alle programmeraden maken gebruik van de diensten. Als je ziet wat er in korte tijd is opgebouwd: het handboek, het magazine, de website, workshopdag en de conferentie, dan kan je alleen maar concluderen dat er een vliegende start is gemaakt.

Bert: Het kind heeft handen en voeten gekregen. De organisatie heeft zichzelf goed ontwikkeld.

Wat was het leukste om te doen (of te bespreken) in de Raad van Advies?

Martin: De toekomst van programmeraden in het veranderende medialandschap. Digitale televisie staat nu echt voor de deur. Welke consumentenbescherming is er wenselijk?

Bert: Ook interessant om te zien waren de verschillende situaties in het land. Het verschil

Vragen Bert Janssen & Martin Teunissen

Kan je iets vertellen over je eigen programmaraad? Waar zijn de belangrijkste vragen die bij jullie spelen?

Martin: De Utrechtse Programmaraad bedient een beperkt gebied, alleen de stad Utrecht. Belangrijkste punt in het afgelopen jaar was het al dan niet handhaven van de doorgifte van TRT. Uit een onderzoek dat we hebben laten doen, bleek dat 75% van de Turkse bevolking via de schotel kijkt. Daarmee geeft eigenlijk de doelgroep van deze zender aan dat TRT alleen niet voldoende is. Dan is de vraag of je TRT wel wilt op moet nemen in je pakket. Tegelijkertijd weet je dat in de stad Utrecht de Turkse gemeenschap een aanzienlijk deel van de bevolking uitmaakt. Dat was een moeilijke afweging.

Bert: Wij worden goed gefaciliteerd door Essent, daar zijn wij erg dankbaar voor. Tot nu toe heeft dat geen problemen opgeleverd. Het zou in de toekomst mocht er wat spelen rare situaties kunnen opleveren. Wat bij ons speelt is de motivering waarom je de ene zender kiest boven de ander. Dit is soms lastig.

Bert Janssen

Bert: Programmeraden hebben beperkte bevoegdheid. Tot nu toe is het niet gelukt om meer bevoegdheden te krijgen. Bij Essent mogen wij ook adviseren over het resterende pakket. Dit is dan wel niet zwaarwegend. Het

tussen de kabelexploitanten en programmaraaden is groot.

Nog tips voor Kabelraden.nl?

Martin: Zoek steeds naar de ruimte die er is. Dat geldt voor programmeraden ook. De zeggenschap staat soms onder druk. Zoek toch steeds naar de mogelijkheden die je hebt. Die kan ook liggen in aanvullende adviezen of ongevraagde adviezen.

Bert: De organisatie moet haar taken uitbreiden. Er zijn nieuwe mogelijkheden. Er zijn ook bedreigingen. Over het digitale pakket hebben wij nog niks te zeggen. En als mensen daadwerkelijk hun eigen basispakket kunnen kiezen zal dat het einde van programmeraden betekenen.

En voor de nieuwe leden van de Raad van Advies?

Martin: Ik hou er niet van om 'opvolgers' boodschappen mee te geven.

Commissariaat: "UPC moet France Culture doorgeven"

Het Commissariaat voor de Media meent dat UPC geen zwaarwichtige redenen heeft om de radiozender France Culture in Haarlem niet door te geven. De programmaraad Haarlem had om handhaving van het radioadvies, met daarin de Franse zender, verzocht.

Toelichting

De gezamenlijke kabelexploitanten, waaronder UPC, hebben met BUMA een modelovereenkomst gesloten voor de uitzending van buitenlandse publieke omroepprogramma's. Op grond van deze overeenkomst verleent BUMA aan de aanbieder van een omroepnetwerk toestemming de onder de overeenkomst vallende radioprogramma's uit te zenden. Op 29 augustus 2004 bericht BUMA aan UPC dat de Franse radiostations niet vallen onder deze overeenkomst, en dat er ook geen andere auteursrechtelijke regeling met hen is getroffen. UPC deelt dit ook mee aan de Haarlemse programmaraad.

In december 2003 adviseert de programmaraad Haarlem toch aan UPC om met ingang van 1 april 2004 het programma France Culture door te geven in het minimumpakket. UPC verzoekt vervolgens aan Radio France of zij de auteursrechten zelf wil regelen. Radio France bericht (uiteindelijk) dat zij als Franse publieke omroep de auteursrechten in Nederland niet kan regelen en voldoen. UPC meldt vervolgens aan de programmaraad dat zij het advies over France Culture niet opvolgt.

Standpunt programmaraad

De programmaraad meent dat de simpele weigering van UPC om auteursrechten te betalen niet voldoende is om te spreken van een zwaarwichtige reden. UPC had eerst aan de rechthebbende toestemming moeten vragen voor doorgifte van het programma. Indien de toestemming was verkregen had UPC kunnen onderhandelen over de voorwaarden. Op basis van de uitkomst van deze onderhandelingen kan worden gekeken of al dan niet van het advies kan worden afgeweken.

Standpunt UPC

In lijn met haar beleid heeft UPC, toen bleek dat de Franse zenders niet onder de modelovereenkomst vielen, Radio France in de gele-

genheid gesteld om zelf de auteursrechten te regelen. Radio France heeft aangegeven deze rechten niet te kunnen regelen en voldoen. UPC is van mening dat, als partijen geen overeenstemming kunnen bereiken over de kostenverdeling van auteursrechten, het advies van de programmaraad daarin geen verandering kan brengen.

Standpunt Commissariaat

In onderhavige kwestie is aan de orde of de auteursrechtelijke aspecten ten aanzien van het doorgeven in Nederland van het programma France Culture niet kunnen worden geregeld. Het niet kunnen regelen van auteursrechten is immers een zwaarwichtige reden om af te wijken van het programmaraadsadvies.

Uit de wetsgeschiedenis is af te leiden dat de wetgever heeft willen voorkomen dat de kabelexploitant door het advies in een positie wordt gebracht waarin opvolging daarvan in strijd met (het doel of strekking) van de Mediawet danwel andere wettelijke bepalingen (auteurswet) zou handelen. Uit de feiten kan het Commissariaat niet onmiddellijk de conclusie trekken dat UPC door het advies in een zodanige positie is gebracht dat hij in strijd moet handelen met de auteurswet. Voor UPC bestaat de mogelijkheid om zelf de auteursrechten te regelen. In Nederland zijn kabelmaatschappijen (Rekam en Nutsmaas) die France Culture doorgeven en daarvoor een overeenkomst hebben gesloten met BUMA. Bovendien zijn de financiële consequenties

voor UPC, naar het oordeel van het Commissariaat, niet zodanig dat hiermee de exploitatie van het netwerk in gevaar komt (€ 0,08 per jaar per aansluiting).

UPC doet in dit geval een beroep op zwaarwichtige redenen, omdat zij niet in strijd wil handelen met haar eigen beleid, zoals vastgelegd in de radio- en televisienota's. Dit kan evenwel niet afdoen aan het feit dat UPC het advies van de programmaraad over het wettelijk minimumpakket moet opvolgen. Deze verplichting brengt met zich dat UPC in beginsel al het nodige moet doen om gevolg te geven aan het advies. In dit geval is het Commissariaat van oordeel dat UPC daarvoor onvoldoende inspanning heeft getoond. UPC had, nu Radio France heeft aangegeven geen bezwaren te hebben dat Radio Culture in Nederland wordt doorgegeven, met Radio France tot overeenstemming over doorgifte kunnen geraken. Vervolgens had UPC de mogelijkheid kunnen onderzoeken om met BUMA een overeenkomst te sluiten.

Conclusie

Het Commissariaat is van oordeel dat UPC ten onrechte een zwaarwichtige reden aanwezig heeft geacht op grond waarvan zij van het advies is afgeweken.

Besluit

Het Commissariaat wijst UPC op de verplichting het advies van de programmaraad op te volgen en besluit UPC een boete op te leggen van € 50.000,-. Deze boete zal echter pas worden geëffectueerd indien UPC niet vóór 1 februari 2005 het advies van de programmaraad Haarlem opvolgt.

Nieuwe programmeraden

De afgelopen periode zijn er 3 nieuwe programmeraden bijgekomen. Dit maakt dat er in Nederland nu 58 programmeraden actief zijn. Dit zijn:

Programmaraad Culemborg, postbus 136, 4100 AC Culemborg
www.programmaraadculemborg.nl en email: info@programmaraadculemborg
Adviseert aan TeBeCai voor de gemeente Culemborg.

Programmaraad AGGWW, Singel 3, 4225 PT Noordeloos
www.programmaraadaggwww.nl en email info@programmaraadaggwww.nl
Adviseren aan Casema voor de gemeenten: Aalburg, Giessenlanden, Gorinchem, Werkendam en Woudrichem.

Programmaraad BCNZ, Merellaan 75, 2903 GB Capelle aan den IJssel (voorlopig adres)
Adviseren aan Casema voor de gemeenten: Begijnendijk, Capelle aan den IJssel, Nieuwekerk aan den IJssel en Zevenhuizen-Moerkapelle.

Jurisprudentie

In deze rubriek vindt u jurisprudentie die van belang is voor programmaraaden. De uitspraken kunt u terugvinden op de site www.kabelraden.nl

Commissariaat: "UPC had geen zwaarwichtige redenen om Arte niet door te geven"

Het Commissariaat voor de Media heeft het bezwaar van de programmaraad Rotterdam tegen een eerdere uitspraak over het doorgeven van Arte door UPC gegrond verklaard. In de eerste uitspraak ging het Commissariaat ervan uit dat het feit dat UPC en Arte niet tot overeenstemming konden komen over de regeling van de auteursrechten ervoor zorgde dat UPC feitelijk niet in staat was de auteursrechten te regelen. En het niet kunnen regelen van de auteursrechten is een zwaarwichtige reden om af te wijken van het advies.

In de uitspraak op het bezwaarschrift volgt het Commissariaat het uitgangspunt van de programmaraad, namelijk dat hier geen sprake was van niet kunnen, maar van niet willen regelen door UPC. En dat is volgens het Commissariaat geen zwaarwichtige reden om van het advies af te wijken.

Zie ook Kabelraad nummer 03 over de eerste uitspraak.

Toelichting

De programmaraad Rotterdam had bezwaar aangetekend tegen de eerste uitspraak met de volgende redenering. Het Commissariaat dient ervoor zorg te dragen dat niet al te lichtvaardig van een programmaraadadvies kan worden afgeweken. Maar de programmaraad stelt de vraag of in dit geval werkelijk sprake is van niet kunnen, of niet willen regelen van auteursrechten door UPC.

De derdenrechten kunnen worden geregeld via de zogeheten Kaderovereenkomst, waar Arte ook onder valt. UPC heeft deze overeenkomst niet ondertekend, maar andere kabelexploitanten maken wel degelijk gebruik van de overeenkomst om de doorgifte van Arte te regelen. En zelfs als UPC geen gebruik wil maken van de kaderovereenkomst kan zij via BUMA aan Arte een vergoeding betalen.

UPC stelt daartegenover dat, indien UPC en Arte geen overeenstemming over het regelen en voldoen van de auteursrechten kunnen bereiken, een programmaraadsadvies daar geen wijziging in kan brengen. Van de kaderovereenkomst kan slechts gebruik worden gemaakt indien daaraan voorafgaand een doorgifte-overeenkomst is gesloten tussen UPC en Arte. Die overeenkomst ziet ook op de vraag wie in de onderlinge relatie de kosten van de auteursrechten moet dragen.

En daarover kunnen UPC en Arte nu juist geen overeenstemming bereiken.

Standpunt Commissariaat

Bij het bestreden besluit heeft het Commissariaat geoordeeld dat UPC zwaarwichtige redenen heeft - het niet kunnen regelen van de auteursrechten - om ten aanzien van het programma Arte af te wijken van het advies van de programmaraad. Het regelen van de auteursrechten zou immers betekenen dat UPC door het Commissariaat gedwongen wordt de Kaderovereenkomst te ondertekenen.

Het Commissariaat komt nu tot het volgende standpunt.

Op grond van de Kaderovereenkomst verkrijgt de aanbieder van het omroepnetwerk toestemming tot openbaarmaking van film- en muziekwerken van derden, die zijn opgenomen in de programma's van aanbieders die voorkomen op de aan deze overeenkomst gehechte lijst. De rechthebbenden van deze film- en muziekwerken geven deze toestemming aan de aanbieder van een omroepnetwerk als vooraf met de aanbieder van het desbetreffende programma een doorgifte-overeenkomst is gesloten. Arte heeft aan UPC toestemming verleend om dat programma uit te zenden. Volgens het Commissariaat is het aannemelijk dat UPC, na het verkrijgen van toestemming van Arte, een vergoeding betaalt aan rechthebbenden. Het verkrijgen van toestemming tot openbaarmaking en het vervolgens betalen van de vergoeding daarvoor kan geschieden door medeondertekening van de Kaderovereenkomst dan wel door rechtstreeks een overeenkomst te sluiten met de rechthebbenden of hun vertegenwoordiger(s) in Nederland.

Het Commissariaat is gezien het bovenstaande van oordeel dat het sluiten van een doorgifte-overeenkomst tussen Arte en UPC nog slechts in de weg wordt gestaan door de onwil van UPC. Hierbij betreft het Commissariaat de omstandigheid dat UPC, door activiteiten te ontplooiën die onderworpen zijn aan een in de Mediawet geregeld regime, zich willens en wetens blootstelt aan de gevolgen van een (hem al dan niet welgevalig) programmaraadsadvies. Het Commissariaat betreft hierbij tevens dat UPC op geen enkele wijze aangetoond heeft dan wel

Noteer in uw agenda: 22 april 2005 conferentie

aannemelijk gemaakt dat de betaling van de vergoeding voor uitzending van Arte (0,055 euro per maand per abonnee) de financieel economische exploitatiemogelijkheden van haar omroepnetwerk in gevaar brengt.

Van een zwaarwichtige reden om af te wijken van het advies is geen sprake, nu de wetgever heeft willen voorkomen dat de aanbieder van een omroepnetwerk door opvolging van het programmaraadsadvies in strijd met de Mediawet dan wel een andere wettelijke bepaling zou handelen, indien een programma-aanbieder geen toestemming geeft voor uitzending van zijn programma in het wettelijk minimumpakket. Arte heeft die toestemming wel verleend. Ter staving van het oordeel van het Commissariaat dat sprake is van een door UPC niet willen regelen van de auteursrechten speelt ook een rol dat enkele andere aanbieders van een omroepnetwerk Arte in hun televisieprogrammapakket hebben opgenomen.

Besluit

Het Commissariaat besluit het bezwaar van de programmaraad gegrond te verklaren, zonder UPC te verplichten het advies, dat betrekking had op de periode 2003-2004, op te volgen. In het advies 2004-2005 is het programma Arte niet meer opgenomen in het wettelijk minimumpakket.

COLOFON

Kabelraad is een uitgave van Kabelraden.nl, Stichting Landelijk Steunpunt Programmaraden en verschijnt 4 keer per jaar. Leden van programmaraden en andere geïnteresseerden ontvangen Kabelraad gratis.

Het abonnement is aan te vragen via e-mail (info@kabelraden.nl) of bij Kabelraden.nl, Olympia 1a/b, 1213 NS Hilversum, 035 6462848.

Kabelraad verschijnt onder redactie van Kabelraden.nl en David de Jong (Dutch Media). Corien Rodenburg (Intervolvement) schreef het verslag van de workshopbijeenkomst.

Foto's workshops Henk Veenstra

Opmaak wordt verzorgd door Fonts +Files.